

Υπόμνημα για την ακρόαση φορέων στο πλαίσιο του Γ' Τμήματος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) για ζητήματα μεταναστών και προσφύγων

Ιούνιος 2020

Λεωφ. Βασιλίσσης Σοφίας 95, 115 21 Αθήνα, Ελλάδα
95 Vasilissis Sofias Avenue, 115 21 Athens, Greece

WWW.HUMANRIGHTS360.ORG

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η HumanRights360 είναι μία οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα με σκοπό την προστασία και ενδυνάμωση των δικαιωμάτων όλων, χωρίς καμία διάκριση, και με εστίαση στους ευάλωτους πληθυσμούς. Στη HumanRights360 πιστεύουμε ότι η ουσιαστική πρόσβαση στα δικαιώματα αποτελεί θεμέλιο λίθο της ένταξης και ότι η επίτευξη της κοινωνικής συνοχής επιτυγχάνεται μόνο μέσω της προστασίας των ατομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων όλου του πληθυσμού. Κατά συνέπεια δίνουμε προτεραιότητα στην αντιμετώπιση των παραβιάσεων δικαιωμάτων ως προϋπόθεση διαφύλαξης του κράτους δικαίου στις κοινωνίες μας. Οι βασικοί πυλώνες δράσης μας που σχετίζονται με ζητήματα μεταναστών και προσφύγων είναι α) η προώθηση και προάσπιση των δικαιωμάτων των ευάλωτων πληθυσμών στην περιοχή των χερσαίων συνόρων της Ευρώπης με την Τουρκία, β) η καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους, γ) ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων στρατηγικής επικοινωνίας με βασικό στόχο την κατασκευή μια συμπεριληπτικής αφήγησης για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες και η δ) η λειτουργία μιας υπηρεσίας κοινωνικής ένταξης η οποία υποδέχεται όλες τις ομάδες αυτού του πληθυσμού ανεξαρτήτως της νομικής τους υπόστασης και τους υποστηρίζει μέσω μιας εξατομικευμένης προσέγγισης.

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης των δράσεων μας στο πεδίο και την ενασχόληση μας με τις εξελίξεις τόσο σε νομοθετικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο διαχείρισης των πληθυσμών αυτών στη χώρα μας έχουμε διαπιστώσει και καταγράψει παραβιάσεις σε βάρος αυτού του πληθυσμού οι οποίες οφείλονται τόσο σε σχετική ρύθμιση από το νομοθέτη όσο και σε εσφαλμένη εφαρμογή της νομοθεσίας από τη διοίκηση. Και στις δυο περιπτώσεις δημιουργούνται κακές πρακτικές οι οποίες δυσχεραίνουν κατάφωρα την πρόσβαση αυτού του πληθυσμού σε θεμελιώδη δικαιώματα και παραβιάζουν διατάξεις που αποτελούν διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας μας.

Με το παρόν υπόμνημα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την ΕΕΔΑ για την πρόσκληση της HumanRights360 στην ακρόαση των φορέων για ζητήματα μεταναστών και προσφύγων και να χαιρετήσουμε αυτή της την πρωτοβουλία. Πιστεύουμε ότι οι πρακτικές που παρατηρούν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στο πεδίο σε συνδυασμό με την επαγρύπνησή τους σε νομοθετικές αλλαγές και διοικητικές οδηγίες μπορούν να αποτελέσουν ένα χρήσιμο αρωγό στο έργο της ΕΕΔΑ και να ενισχύσουν της

δράσης της σε θέματα προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου επιφέροντας τελικά βελτίωση στην πρόσβαση αυτού του πληθυσμού σε θεμελιώδη δικαιώματα. Παράλληλα και συνδυαστικά με την παρουσία μας στην ακρόαση των φορέων, θα θέλαμε να σας υποβάλλουμε το παρόν υπόμνημα επισημαίνοντας σας ζητήματα που προσκρούουν σε διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας και χρήζουν νομοθετικής ρύθμισης ή διοικητικής διευθέτησης.

Παρατηρήσεις-Επισημάνσεις

α) Ενταξιακή πολιτική

- Σε συνέχεια της ψήφισης του ν. 4636/2019 ένας αιτών διεθνούς προστασίας μπορεί πλέον να εργασθεί νόμιμα, όχι αμέσως μόλις καταγραφεί η αίτηση του για διεθνή προστασία όπως προβλεπόταν με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, αλλά μετά την πάροδο 6 μηνών από την πλήρη καταγραφή της σχετικής αίτησης (υπό τις προϋποθέσεις που τάσσει ο νόμος). Ταυτόχρονα και συνεπεία ελλείψεως οποιαδήποτε εθνικού προ-ενταξιακού σχεδίου για τους αιτούντες διεθνούς προστασίας (π.χ. παροχή μαθημάτων Ελληνικής γλώσσας, εργασιακής συμβουλευτικής κλπ) δεν προσφέρεται κανένα αντισταθμιστικό μέτρο αυτής της δυσμενούς τροποποίησης του νόμου σε βάρος των αιτούντων διεθνούς προστασίας. Περαιτέρω, η πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την αγορά εργασίας είναι σχεδόν ανέφικτη λόγω της τεράστιας καθυστέρησης στη χορήγηση ΠΑΑΥΠΑ. Το πλαίσιο κατά το οποίο χορηγείται η ΠΑΑΥΠΑ παραμένει ασαφές ενώ η μετάβαση από τον αριθμό ΑΜΚΑ στον ΠΑΑΥΠΑ αποδείχτηκε ιδιαίτερα χρονοβόρα (ήδη σε πολλές περιπτώσεις φτάνει το ένα έτος!) και δυσχέρανε ακόμα περισσότερο την πρόσβαση αυτού του πληθυσμού στην αγορά εργασίας και στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Με τον πρόσφατα ψηφισθέντα ν. 4686/2020 καταργήθηκε η δυνατότητα των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών να παραπέμπουν στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου για την έκδοση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους αποκλείοντας από την πρόσβαση στο δικαίωμα παραμονής στη χώρα, ατόμων που δεν είναι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας αλλά έχουν το δικαίωμα παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους (πχ. οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι πάσχοντες από σοβαρά προβλήματα υγείας κλπ). Μάλιστα, υπήρξε ενημέρωση από το Υπουργείο ότι τους δόθηκε εντολή να μην παραλαμβάνουν τις αιτήσεις για άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, κατόπιν παραπομπής από τις Επιτροπές Προσφυγών, αν η απόφαση της Επιτροπής έχει εκδοθεί από 1-1-2020 και μετά, λόγω της τροποποίησης του νόμου, δηλαδή αναδρομικά (!). Αξίζει

να επισημανθεί, όμως, ότι παρά την ως άνω κατάργηση εκδόθηκε απόφαση από Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών η οποία ανέφερε τα παρακάτω: «η Επιτροπή υπό μονομελή σύνθεση, κρίνει ότι λόγοι ανθρωπιστικοί καθιστούν αδύνατη την επιστροφή της προσφεύγουσας στη χώρα καταγωγής της και κατ' εφαρμογήν των άρθρων 95 παρ. 10 του Ν. 4636/2019 και των άρθρων 16-41 του Ν. 3907/2011, η Επιτροπή διατάσσει την παραμονή στην χώρα της προσφεύγουσας για λόγους ανθρωπιστικούς και την χορήγηση σε αυτήν σχετικής βεβαίωσης παραμονής.» Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι ακόμα και οι ίδιες οι Επιτροπές Προσφυγών αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα ύπαρξης σχετικής νομοθετικής διάταξης και καθιστά σαφή την αναγκαιότητα για μια εκ νέου ρύθμιση του ζητήματος της παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους.

β) Εφαρμογή εναλλακτικών της κράτησης μέτρων

- Σε συνέχεια της ψήφισης του ν. 4686/20 η διοικητική κράτηση των υπηκόων τρίτων χωρών που βρίσκονται σε διαδικασίες επιστροφής γενικεύεται και καθίσταται ως κανόνας, ενώ η εφαρμογή εναλλακτικών της κράτησης μέτρων γίνεται μόνο υπό προϋποθέσεις (κατ' εξαίρεση), σε αντίθεση με το γράμμα και πνεύμα της Οδηγίας για τις Επιστροφές. Αξίζει να τονισθεί με το παρόν υπόμνημα ότι τα υπάρχοντα ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α. είναι ήδη υπερπλήρη και καθώς δεν υπάρχει κάποιο σχέδιο για την επιτάχυνση των επιστροφών είναι απορίας άξιο πού θα κρατηθεί αυτός ο πληθυσμός¹. Επιπλέον και λόγω Covid-19 δυσχεραίνεται περαιτέρω η διαδικασία των επιστροφών λόγω τεράστιου κόστους στη διεξαγωγή τεστ ανίχνευσης του ιού, σε περιπτώσεις ανάλογων αιτημάτων ως προϋπόθεση υλοποίησης της επιστροφής.
- Αύξηση του αριθμού των ατόμων που εκπίπτουν νομιμοποιητικά έγγραφα χωρίς καμία πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες (υγεία, στέγη, εργασία κλπ). Τα άτομα αυτά εκπίπτουν νομιμοποίησης μεταξύ άλλων και λόγω των υπέρμετρα αυστηρών προθεσμιών και διαδικασιών που αδυνατούν να παρακολουθήσουν με αποτέλεσμα να μην αξιολογείται επί της ουσίας το αίτημά τους. Ταυτόχρονα παρατηρείται μια επιφυλακτικότητα από τις αρχές στην εφαρμογή διατάξεων που βρίσκονται σε ισχύ και αφορούν την προσωρινή νόμιμη παραμονή (π.χ. αναβολή απομάκρυνσης) τουλάχιστον σε περιπτώσεις όπου η επιστροφή είναι ανέφικτη ή δεν είναι εφικτή σε εύλογο χρόνο.
- Κατά την περίοδο των μέτρων αποφυγής της εξάπλωσης του κορωνοϊού και παρά την ανάπτυξη καλών πρακτικών από γείτονες Ευρωπαϊκές χώρες για αποσυμφόρηση

¹ <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/75075>

των κέντρων κράτησης και των camp στην Ελλάδα δεν έγινε καμία σχετική συζήτηση παρά τις επιστολές της κοινωνίας των πολιτών και της HumanRights360, αντιθέτως, την περίοδο αυτή ψηφίσθηκε η νομοθεσία βάσει της οποίας η διοικητική κράτηση των υπηκόων τρίτων χωρών που βρίσκονται σε διαδικασίες επιστροφής γενικεύεται και καθίσταται ως κανόνας.

γ) Διαδικασίες στα χερσαία σύνορα της Ευρώπης με την Τουρκία

- Η ανάγκη επίλυσης του ζητήματος της μακροχρόνιας παραμονής ασυνόδευτων ανηλίκων υπό το καθεστώς της προστατευτικής φύλαξης στα ΚΥΤ, σε συνθήκες πλήρως ακατάλληλες για τη διαβίωση παιδιών, καθίσταται επιτακτική. Η έλλειψη επαρκούς αριθμού δομών και χώρων φιλοξενίας καθυστερεί σημαντικά την τοποθέτηση των ανηλίκων σε κατάλληλο περιβάλλον με αποτέλεσμα να εντείνεται σοβαρά η ψυχολογική πίεση από τον εγκλεισμό σε βάρος του παιδιού, η οποία πολλές φορές οδηγεί σε ανεπανόρθωτες συνέπειες για την υγεία, τη σωματική τους ακεραιότητα και την εξέλιξη της υπόθεσής τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι εξεγέρσεις εντός των ΚΥΤ, οι οποίες καταλήγουν σε βίαιες συλλήψεις, άσκηση ποινικών διώξεων, αρνητικές συνέπειες σε αναγνωρισμένους πρόσφυγες. Επίσης, η πολύμηνη παραμονή των ανηλίκων σε ΚΥΤ οδηγεί σε δερματικές ασθένειες, δεδομένου ότι οι ανήλικοι μοιράζονται κλινοσκεπάσματα, κουβέρτες και άλλα είδη καθημερινής ανάγκης, οι οποίες απαιτούν πολυήμερη θεραπεία στην καλύτερη περίπτωση όταν υπάρχει διαθέσιμο το φάρμακο εντός του ΚΥΤ, άλλως αναστέλλεται η τυχόν τοποθέτησή τους ή ακόμα και η καταγραφή τους στο Άσυλο.
- Επίκειται να καθιερωθεί μια νέα πρακτική, σύμφωνα με την οποία οι εντός του ΚΥΤ ωφελούμενοι θα λαμβάνουν στο άμεσο μέλλον κατά την αναχώρησή τους από το ΚΥΤ τρίπτυχο σε μορφή κάρτας, που θα εκδίδεται υπό την ευθύνη του ΚΥΤ και όχι από το ΑΚΑ, όπως γίνεται μέχρι και σήμερα εγείροντας σημαντικά ζητήματα.
- Παρατηρείται, επίσης, μεγάλη τάση απόρριψης αιτημάτων οικογενειακής επανένωσης από πολλές χώρες και κυρίως από τη Γερμανία, για ασήμαντους λόγους, δημιουργώντας η κάθε χώρα άτυπα κριτήρια αποδοχής ή απόρριψης. Για παράδειγμα η Γερμανία απαιτεί οικογενειακά βιβλιάρια ως απόδειξη της συγγένειας και δεν αρκείται σε διαβατήρια των συγγενών, το Βέλγιο δεν δέχεται ως ταυτοποιητικό έγγραφο πλέον τις Αφγανικές ταυτότητες Ταζκερά και ζητά διενέργεια age assessment, αμφισβητώντας την ανηλικότητα του ασυνόδευτου που αιτείται την οικογενειακή επανένωση, ενώ η Ισπανία απαιτεί διενέργεια test dna στην πλειοψηφία των περιπτώσεων.

- Συνεχείς καταγγελίες για βίαιες και παράνομες επαναπροωθήσεις² καθώς και για παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την διαδικασία «σύλληψης και κράτησης» πριν την επαναπροώθηση, βία κατά τις συλλήψεις και την κράτηση και απάνθρωπες και εξευτελιστικές συνθήκες. Οι συνεχείς αναφορές που λαμβάνουμε τόσο στα γραφεία μας, όσο και στους χώρους κράτησης, προστατευτικής φύλαξης και σε κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, μαρτυρούν ότι το φαινόμενο των επαναπροωθήσεων, παρά τη σιγή και άρνηση των αρμοδίων φορέων και αρχών, είναι ιδιαίτερα έντονο και δεν έχει μειωθεί, παρά τις αναφορές και τις καταγγελίες που έχουν λάβει χώρα στο πρόσφατο παρελθόν. Οι πρακτικές αυτές, που τεκμηριώνονται από τις μαρτυρίες που καταθέτουμε, αναδεικνύουν μία συνεχή, αδιάλειπτη πρακτική παράνομων επαναπροωθήσεων. Ακόμη χειρότερα, εμφανίζονται ποικίλες «πρακτικές» και μοτίβα: ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι τα πρόσωπα που εμπλέκονται σε αυτές τις πρακτικές φέρονται να ομιλούν άλλοτε την Ελληνική γλώσσα και άλλοτε γλώσσες διαφορετικής προέλευσης, ενώ φέρουν και διαφορετικό ρουχισμό – άλλοτε στρατιωτικό και άλλοτε αστυνομικό. Πρόκειται εν ολίγοις για μία ανησυχητικά γενικευμένη πρακτική, συχνά συνοδευόμενη από βία, που εκθέτει ανεπανόρθωτα την πολιτεία και πλήττει το κράτος δικαίου.
- Η ιδιαιτερότητα της περιοχής έχει δυστυχώς σαν αποτέλεσμα την πρόκληση ποικίλων παραβιάσεων των δικαιωμάτων αυτού του πληθυσμού με πρόσχημα εντάσεις που προκαλούνται στα σύνορα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι μετά τα γεγονότα του Φεβρουαρίου-Μαρτίου 2020³ υπήρχαν περιπτώσεις ατόμων που ενώ αιτήθηκαν άσυλο ο εισαγγελέας δεν προχώρησε στην αποποινικοποίηση της παράνομης εισόδου, ώστε να προχωρήσει η εξέταση του αιτήματός τους για διεθνή προστασία και καταδικάστηκαν με βαριές ποινές για παράνομη είσοδο. Ταυτόχρονα κατά την ίδια περίοδο εντελώς αυθαίρετα και σε μια αποτυχημένη προσπάθεια να διαχειριστεί την ένταση στην περιοχή το κράτος ανέστειλε την διαδικασία ασύλου για ένα μήνα και οι άνθρωποι που εισέρχονταν δεν είχαν δικαίωμα να αιτηθούν διεθνούς προστασίας. Στη συνέχεια και με αφορμή τα γενικευμένα μέτρα για την αποφυγή εξάπλωσης του κορωνοϊού η Υπηρεσία Ασύλου ανέστειλε τη λειτουργία της μέχρι τέλη Μαΐου με αποτέλεσμα να συνεχιστεί η ταλαιπωρία αυτού του πληθυσμού.
- Η υπέρμετρη εξάπλωση προσωπικού της Ελληνικής & Ευρωπαϊκής αστυνομίας καθώς και στρατιωτών στα χερσαία σύνορα. Η επιχειρησιακή δύναμη της Frontex στην

² <https://www.humanrights360.org/the-new-normality-continuous-push-backs-of-third-country-nationals-on-the-evros-river> <https://www.humanrights360.org/pushbacks-in-evros-river-ayse-erdogan-s-case/> <https://www.humanrights360.org/during-and-after-crisis-evros-border-monitoring-report/>.Καταγγελίες

³ <https://www.humanrights360.org/during-and-after-crisis-evros-border-monitoring-report/>.Καταγγελίες

περιοχή είναι αφενός μεγάλη και αφετέρου δημιουργεί ασάφεια σχετικά με την κατανομή αρμοδιοτήτων και ευθυνών μεταξύ της Ελληνικής και της Ευρωπαϊκής αστυνομίας .

δ) Δικονομικά ζητήματα

- Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4686/2020 η επίδοση των αποφάσεων επί των αιτημάτων διεθνούς προστασίας μπορεί πλέον να γίνεται και μέσω email. Η διάταξη αυτή ελλοχεύει σοβαρό κίνδυνο αποκάλυψης ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων σε λάθος πρόσωπα. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε μετά την πάροδο 48 ωρών από την αποστολή του email, γεγονός που σημαίνει – σε συνδυασμό με το ότι μεγάλο μέρος του πληθυσμού δεν έχει συνεχή πρόσβαση στο διαδίκτυο - ότι πολλοί αιτούντες που λαμβάνουν απορριπτική απόφαση θα κινδυνεύουν να χάσουν την ήδη σύντομη προθεσμία για άσκηση προσφυγής, ενώ πολλές φορές υπάρχει περίπτωση να μην κατανοούν τις διαδικασίες που πρέπει περαιτέρω να ακολουθήσουν για την κατάθεση προσφυγής.
- Η αναστολή της λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου ως μέσο αποτροπής της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Το διάστημα παράτασης της αναστολής και της «αυτόματης παράτασης» των δελτίων δημιούργησε προβλήματα στην πρόσβαση αυτού του πληθυσμού στην αγορά εργασίας και επισφαλείς συνθήκες στη διαβίωση και κυκλοφορία τους. Η υπηρεσία Ασύλου παραδοσιακά χρησιμοποιεί τη διαδικασία της ηλεκτρονικής προκαταγραφής και είναι απορίας άξιο γιατί δεν αξιοποίησε τις δυνατότητες που παρέχει το διαδίκτυο για να διευκολύνει κάποιες διαδικασίες (πχ ανανεώσεις δελτίων ή προκαταγραφές).
- Το μητρώο δικηγόρων της Υπηρεσίας Ασύλου αντιμετωπίζει σοβαρές ελλείψεις, ενώ η αλλαγή στη διαδικασία και τις προθεσμίες υποβολής προσφυγής έχουν δυσχεράνει την πρόσβαση αυτού του πληθυσμού στην δωρεάν νομική βοήθεια. Στα νησιά είναι περιορισμένη έως και ανύπαρκτη η δωρεάν νομική συνδρομή, τόσο λόγω έλλειψης επαρκούς αριθμού δικηγόρων, όσο και εξαιτίας των σύντομων προθεσμιών άσκησης προσφυγής και του μεγάλου αριθμού των αιτούντων, με αποτέλεσμα να παραβιάζονται βασικά δικαιώματά τους με άμεσο κίνδυνο απώλειας προθεσμιών ενδίκων βοηθημάτων και εκτέλεσης αποφάσεων επιστροφής. Μάλιστα στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται εκ του νόμου υποβολή αιτήματος αναστολής της απέλασης, αυτό, σύμφωνα με σχετική ενημέρωση από την Υπηρεσία Ασύλου, πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύει την προσφυγή, άλλως δεν είναι δυνατή η έκδοση Προσωρινού Αριθμού Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (ΠΑΑΥΠΙΑ)!!!
- Συνεχείς τροποποιήσεις των αρμοδιοτήτων μεταξύ των εποπτευόντων φορέων και δημιουργία νέων υπηρεσιών σε αντικατάσταση αυτών που ήδη έχουν αποκτήσει

σχετική τεχνογνωσία (πχ σύσταση Ειδικής Γραμματείας Προστασίας Ασυνόδευτων Παιδιών η οποία θα αναλάβει το έργο του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης).

Σε συνέχεια των ανωτέρω θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι μέσα σε διάστημα 4 περίπου μηνών από την εφαρμογή ενός νέου νόμου ψηφίσθηκε πολύ πρόσφατα ένα νέο νομοθετικό κείμενο, με ακόμα πιο τιμωρητικές διατάξεις, που περιορίζουν όλο και περισσότερο την πρόσβαση των αιτούντων διεθνή προστασία στα κοινωνικά δικαιώματα και περικόπτουν περαιτέρω τις διαδικαστικές εγγυήσεις στη διαδικασία ασύλου. Η παντελής έλλειψη οποιασδήποτε στρατηγικής ένταξης και η δημιουργία όλο και περισσότερων ανθρώπων που εκπίπτουν νομιμοποιητικών εγγράφων, χωρίς να μπορούν ταυτόχρονα να επιστραφούν, έχει οδηγήσει τα τελευταία χρόνια σε μια αύξηση των ρατσιστικών περιστατικών⁴. Το γεγονός αυτό δημιουργεί ιδιαίτερη ανησυχία τόσο για τα ίδια τα θύματα όσο και για την κοινωνική συνοχή.

Η HumanRights360, μέσω δράσεων συνηγορίας και προσφυγής στη δικαιοσύνη προσπαθεί να αντιμετωπίσει τα περιστατικά παραβιάσεως των δικαιωμάτων που συναντά κατά την υλοποίηση των δράσεων της. Παράλληλα, θεωρεί πολύ σημαντική την συνεργασία με το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας σε θέματα προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που αποτελεί αρωγό της Πολιτείας, παρέχοντας συμβουλές για τη λήψη νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων σε συμφωνία με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας.

⁴ <http://rvrn.org/wp-content/uploads/2020/06/ETHSIA-EKTHESH-2019-GREEK.pdf>

